

На основу чл.41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености (Сл.гласник РС бр.36/2009, 88/10, 38/15, 113/17, 113/17- др. закон) чл.22 Статута града Крушевца ("Сл.лист града Крушевца"бр.15/18) и Мишљења Локалног савета за запошљавање града Крушевца бр.02/2024 _____ . године

Скупштина града Крушевца, на седници одржаној дана _____ .године , донела је

ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗАПОШЉАВАЊА

ГРАДА КРУШЕВЦА ЗА 2024. ГОДИНУ

УВОД

Локални акциони план запошљавања града Крушевца за 2024. годину (у даљем тексту ЛАПЗ) представља кључни инструмент локалне политике запошљавања који треба да послужи да се боље и детаљније сагледају проблеми, потребе и могућности локалног тржишта рада и припреми одговарајући сет мера подршке. Њиме су дефинисани циљеви и приоритети, односно утврђени програми и мере политике запошљавања који ће се реализовати у току 2024.године на територији града Крушевца.

Реч је о документу којим се дају одговори на питања какво је стање на тржишту рада, какве су перспективе и које су мере на располагању.

Правни основ за израду ЛАПЗ налази се у члану 41. Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Службени гласник РС”, број 36/09, 88/10, 38/15, 113/2017 и 113/2017- др. закон) којим је дефинисано спровођење активне политике запошљавања на нивоу локалне самоуправе.

I АНАЛИЗА СТАЊА У ГРАДУ КРУШЕВЦУ

Анализом стања у граду Крушевцу могу се сагледати карактеристике друштвене, економске ситуације као и ситуација на тржишту рада.

1. ПОЛОЖАЈ И МАКРОЕКОНОМСКО ОКРУЖЕЊЕ КРУШЕВЦА

Град Крушевац се налази у централном делу Републике Србије. Захвата најјужнији део панонског обода и перипанонске Србије. Границе Крушевца су између 43°22'17" северне географске ширине, 21°9' и 21°34'8" источне географске дужине. Град лежи у долини Западне Мораве и Расине између планина Копаоник, Жељин и Јастребац, на површини од око 75 km².

По свом географском положају и условима за функцију саобраћајног средишта у односу на суседне општине, подручје Крушевца је покривено искључиво копненим комуникацијама. Углавном друмски саобраћај представља саобраћајни систем преко кога се подручје Крушевца повезује са осталим окружењем.

Један од главних саобраћајних коридора Е-75, повезује Југоисточну Европу и Западну Европу. Он дотиче субрегион Крушевца са североисточне стране. Такође, град је повезан са магистралним путем М-5, тј. Појате– Крушевац–Краљево, као и "Моравским коридором" - аутопут Појате-Прељина, што Граду даје једну нову димензију за раст и развој.

Моравски коридор, биће први дигитални ауто-пут у Србији. Укупна дужина износи 112 километара и обухвата три деонице: Појате – Крушевац (27,8 километара), Крушевац – Адрани (53,8 километара), Адрани – Прељина (30,6 километара). Саобраћајница ће повезати све веће градове централне Србије где живи више од пола милиона људи – Чачак, Краљево, Врњачка Бања, Трстеник, Крушевац, Сталаћ и Ћићевац, као и Коридор 10 и аутопут „Милош Велики“ (Коридор 11). Део прве деонице Појате-Крушевац је отворен крајем прошле године.

Град Крушевац представља економски, административни, културни, здравствени, образовни, информативни и спортски центар од значаја за Расински округ, чије је седиште. Расински округ обухвата град Крушевац и општине Варварин, Трстеник, Ћићевац, Александровац и Брус. Највећи део насеља се налази на надморској висини од 150 – 165 m.

Град Крушевац се граничи са општином Варварин на северу, са општинама Ражањ и Ћићевац на североистоку, са општином Алексинац на истоку, а са општинама Трстеник, Александровац и Брус на западу и југозападу.

Територија града Крушевца се простире на површини од 854 km², од чега градско са приградским насељима обухвата 73,78 km². Удаљеност Крушевца од Београда износи 196 km, а од Ниша 80 km.

Табела 1. Општи подаци о граду Крушевцу и Расинском округу

	Град Крушевац	Расински округ
Површина (km ²)	854	2.668
Укупан број насеља	101	296
Број градских насеља	1	6
Број осталих насеља	100	290
Број катастарских општина	92	286
Просечна величина катастарске општине (km ²)	8,45	9,01

Извор: Републички завод за статистику

2. ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ ПРИКАЗ ГРАДА КРУШЕВЦА

2.1. Становништво

Попис становништва требало би да се организује на сваких 10 година, али епидемија корона вируса је одложила овај попис. Попис је спроведен у октобру и новембру 2022.године. Коначни резултати се очекују sukcesивно, почев од марта 2023.године закључно са јуном 2024.године.

Број становника Расинског округа, према попису из 2022. године, је 207.197 становника, при чему 113.582 становника чине грађани Крушевца, што представља 54,81% становника Расинског округа.

Још увек нису обрађени сви подаци, тако да су унеким табелама задржани подаци из пописа 2011. године.

Учешће становништва старијег од 65 година, између последња два пописа, повећано је са 16,88% на 17,74% док се, у исто време, удео младих до 24 године смањио са 28,44% на 25,63%.

Радни континент становништва (15-64 година), према попису из 2011. године, чини 87.510 становника.

Табела 2. Упоредни преглед броја становника, подаци из пописа 2011.

	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Број становника у Крушевцу	94.827	103.190	118.016	132.972	138.111	131.368	128.752
Промена броја становника у Крушевцу	6.974	8.363	14.862	14.956	5.139	-6.743	-2.616
Стопа раста броја становника у Крушевцу	7,94	8,82	14,37	12,67	3,86	-4,88	-1,99
Стопа раста броја становника у Расинском округу	6,96	4,44	5,54	6,00	0,59	-8,48	-6,72
Стопа раста броја становника у Србији	6,30	8,40	7,90	7,30	1,20	0,90	-5,03

Извор: Републички завод за статистику

Табела 3. Становништво старо 15 и више година према школској спреми и полу, попис 2011. године

	Пол	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање	Више образовање	Високо образовање	Непознато
Град Крушевац	у	110.346	3.536	13.450	24.596	51.868	6.621	9.929	346
	м	53.343	504	4.690	11.934	27.688	3.463	4.925	139
	ж	57.003	3.032	8.760	12.662	24.180	3.158	5.004	207
Расински Округ	у	209.127	8.091	32.105	50.012	92.121	11.191	14.842	765
	м	102.094	1.132	12.386	24.840	49.930	6.008	7.479	319
	ж	107.033	6.959	19.719	25.172	42.191	5.183	7.363	446

Извор: Републички завод за статистику

Табела 4. Структура становништва према етничкој и националној припадности, попис 2011. године

	ГРАД КРУШЕВАЦ		РАСИНСКИ ОКРУГ	
	Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
Срби	122.529	95,17	232.552	96,10
Албанци	32	0,02	52	0,02
Бошњаци	2	0,00	4	0,00
Бугари	40	0,04	76	0,03
Буњевци	1	0,00	1	0,00
Власи	101	0,08	122	0,05
Горанци	19	0,01	52	0,02
Југословени	86	0,07	128	0,05
Мађари	17	0,01	33	0,01
Македонци	200	0,16	301	0,12
Муслимани	18	0,01	50	0,02
Немци	9	0,00	14	0,01
Роми	2.461	1,91	3.265	1,35
Румуни	38	0,03	60	0,03
Руси	35	0,03	51	0,02
Русини	-	-	1	0,00
Словаци	4	0,00	11	0,01
Словенци	19	0,01	25	0,01
Украјинци	4	0,00	7	0,00
Хрвати	107	0,09	175	0,07
Црногорци	282	0,22	444	0,18
Остали	97	0,08	153	0,06
Неизјашњени и неопредељени	925	0,72	1.398	0,58
Регионална припадност	7	0,01	18	0,02
Непознато	1.719	1,33	3.006	1,24
Укупно	128.752	100	241.999	100

Извор: Републички завод за статистику

Поред Срба, који броје 95,17% укупног становништва, на територији Крушевца живе и Роми (1,91%), а остатак становништва чине остале мањине које су заступљене са 2,92% у укупном броју становника града Крушевца.

Табела 5. Домаћинства према броју чланова, по попису 2011. године

	Број чланова домаћинства							Просечан број чланова домаћинства
	1	2	3	4	5	6 и више	Укупно	
Расински округ	14.689	18.966	14.077	13.968	7.369	8.201	77.270	3,13
Град Крушевац	7.472	9.885	7.806	7.785	3.893	4.106	40.947	3,14

Извор: Републички завод за статистику

2.2. Економска ситуација

Према степену развијености локалних самоуправа, град Крушевац је сврстан у другу групу градова и општина чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека.

2.2.1. Привредни субјекти

На дан 30.06.2023. године своју делатност на територији града Крушевца обавља укупно 6.551 привредних субјеката (5.104 предузетничких радњи и 1.347 привредних друштава), што значи да је приметан тренд повећања.

Табела 6. Привредна друштва

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Активна	1.156	1.204	1.245	1.289	1.334	1.342	1.166	1.189	1.341	1.347	1.307
Новооснована	76	93	75	77	88	30	36	40	39	34	36
Брисана	30	28	19	22	33	16	23	12	18	28	52

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 7. Предузетници

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Активни	3.714	3.842	3.883	4.129	4.344	4.421	4.615	4.721	4.907	5.104	5.372
Новоосновани	571	649	679	637	678	352	310	208	297	360	363
Брисани	763	523	637	390	466	280	256	184	226	255	244

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

Табела 8. Привредни субјекти

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
Активни	4.870	5.046	5.128	5.418	5.678	5.763	5.781	5.910	6.248	6.551	6.679
Новоосновани	647	742	754	714	766	382	346	248	336	394	399
Брисани	793	551	656	412	499	296	279	196	244	283	296

Извор података: Регистар привредних субјеката АПР

2.2.2. Индустија

Крушевац је некада био снажан индустријски центар са посебно развијеном металопрерађивачком и хемијском индустријом. Да је главна карактеристика Крушевца била развијена индустрија сведоче и подаци о површинама под индустријским погонима (56 ha градски производни комплекси и 97,50 ha комплекси у приградској зони) и подаци о броју запослених у 16 индустријских предузећа (22.428 радника је 1990. године било запослено у индустрији, што је представљало више од половине укупног броја запослених). Период транзиције крушевачке привреде, обележен приватизацијом преко 30 фирми, довео је до пропадања великих друштвених система и проглашења технолошким вишком око 10.000 запослених.

Како је број индустријских радника у граду Крушевцу у периоду транзиције знатно опао, примарни циљ би требало да буде привлачење првенствено производно оријентисаног инвестиционог капитала који би био у функцији повећања броја запослених и повећања извоза.

Последњих година, привреда града Крушевца доживљава опоравак, што се огледа и у проширењу капацитета многих фирми, Coopertires, „Kromberg&Schubert“, „Lidl“, „Nepi“ тако је број незапослених смањен.

Успешно дугогодишње спровођење мера активне политике запошљавања које Град спроводи, допринеле су да се број незапослених драстично смањило, што је такође допринело привлачењу нових инвеститора.

2.2.3. Пољопривреда

Пољопривреда је значајан сегмент укупне привредне активности града Крушевца. Од укупног броја становника Крушевца, скоро половина живи у руралној зони. Пољопривредне површине простиру се на 34.977 ха, а под шумама 25.965,42 ха. У структури пољопривредних површина доминирају оранице и баште са 22.317 ha, затим следе ливаде и пашњаци са 5.185 ha, воћњаци са 1.831 ha, виногради 1.956 ха а остало 3.688 ха.

Град Крушевац има укупно 12.664 пољопривредних газдинстава, од чега је 6.643 регистрованих.

Крушевац има дугогодишњу традицију у развоју сточарства, ратарства, повртарства, воћарства, воћних садница, лозних калемова, винове лозе и садница ружа, цвећа и украсног биља, што представља добру подлогу за даље улагање у њен развој.

2.2.4. Трговина

Трговинска делатност заузима значајно место међу привредним субјектима који послују на територији Крушевца.

Најзначајнији већи трговински ланци који обављају своју делатност на територији Крушевца су ДИС, ИДЕА, Рода центар, Макси, ЛИДЛ, НЕПИ, Уради сам, GOMEX, Woby haus, Univerexport, Aman marketi.

2.2.5. Спољнотрговинска робна размена Расинског округа и Града Крушевца за период јануар-децембар 2023.године

Према подацима ПКС РПК Крушевац за период јануар – децембар 2023.г. спољнотрговинска размена Расинског округа износи 823.7 милиона евра, у поређењу са 2022.г. , спољнотрговинска размена је мања за 6.6%.

Вредност извезене робе за период јануар – децембар 2023.г. износи 458.3 милиона еура и у односу на исти период 2022.г. извоз је смањен за 2.7%. Укупан увоз Расинског округа за период јануар – децембар 2023. г. износи 365.5 милиона еура и у односу на исти период 2022.г. увоз је смањен за 11.1%.

У Расинском округу у за период јануар – децембар 2023. г. остварен је суфицит у износу од 92.8 милиона еура. Покривеност извоза увозом износи 125.4 милиона евра.

Спољнотрговинска размена града Крушевца у 2023.г. износи 613.8 милиона евра, и у односу на 2022.г. смањена је за 6.7%.

Извоз компанија из Крушевца у 2023.г. износи 323.2 милиона евра и повећан је за 0.4% у односу на 2022.г.

Увоу компанија из Крушевца у 2023.г. износи 290.7 милиона евра и смањен је у 2023.г. за 13.5% у односу на 2022.г.

Учешће у спољнотрговинакој размени по јединицама локалних самоуправа Расинског округа:

Општине	Извоз			Увоз			Удео у укупном извозу у %		Удео у укупном увозу у %		Размена			Нето извоз		Покривеност увоза извозом	
	2022	2023	Индекс	2022	2023	Индекс	2022	2023	2022	2023	2022	2023	Индекс	2022	2023	2022	2023

у мил.ЕУР

УКУПНО:	470.9	458.3	97.3	411.0	365.5	88.9	100.0	100.0	100.0	100.0	881.9	823.8	93.4	59.9	92.8	114.6	125.4
Крушевац	321.8	323.2	100.4	335.9	290.7	86.5	68.3	70.5	81.7	79.5	657.7	613.8	93.3	-14.1	32.5	95.8	111.2
Трстеник	59.9	62.4	104.3	47.1	44.9	95.4	12.7	13.6	11.5	12.3	106.9	107.3	100.4	12.8	17.5	127.1	139.1
Александровац	31.2	28.4	91.1	14.0	14.3	101.7	6.6	6.2	3.4	3.9	45.2	42.6	94.4	17.1	14.1	222.2	198.9
Брус	24.7	20.9	84.8	6.0	7.0	117.1	5.2	4.6	1.4	1.9	30.6	27.9	91.1	18.7	14.0	414.3	300.3
Варварин	26.9	18.9	70.1	4.5	4.4	98.1	5.7	4.1	1.1	1.2	31.4	23.3	74.1	22.4	14.4	592.8	423.7
Ћићевац	6.5	4.5	69.6	3.5	4.2	120.9	1.4	1.0	0.9	1.2	10.0	8.8	87.5	3.0	0.3	186.1	107.1

2.2.6. Стање на тржишту рада

Стање на тржишту рада карактеришу: неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености, велики број незапослених који припадају теже запошљивим категоријама.

2.2.6.1. Кретање незапослености

Табела 15.

Незапослени	Град Крушевац	Расински округ	Република Србија
Укупно	7.574	15.886	428.950
Жене	4.592	9.288	240.619
Мушкарци	2.982	6.598	188.331

Извор: Национална служба за запошљавање

Незапосленост жена у граду Крушевцу и даље је израженија од незапослености мушкараца.

Табела 16. Незапослена лица по полу и годинама старости у граду Крушевцу, на дан 30.12.2023. године

Године старости	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
15-19	159	63
20-24	481	273
25-29	675	406
30-34	598	438
35-39	729	493
40-44	890	595
45-49	1028	623
50-54	1001	592
55-59	1019	610
60-64	994	499
Укупно	7574	4592

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 17. Полна структура незапослених лица у граду Крушевцу, по годинама

Незапослена лица	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019	Новембар 2020	Новембар 2021	Новембар 2022	Децембар 2023
Укупно	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751	7.991	7.574
Жене	56,73%	57,44%	59,07%	58%	59%	60%	60%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 18. Структура незапослених према полу, децембар 2023

-удео у Расинском округу и Републици Србији

		Град Крушевац	Удео у Расинском округу (%)	Удео у Републици Србији (%)
Незапослени – укупно		7.574	47%	1,89%
Незапослени – жене	Број	4.592	49%	2%
	%	60%		
Незапослени – мушкарци	Број	2.982	45%	1.71%
	%	40%		

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 19. Број и полна структура незапослених у граду Крушевцу, по годинама

	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019	Новембар 2020	Новембар 2021	Новембар 2022	Децембар 2023
Незапослени – укупно	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751	7.991	7.574
Незапослени – жене	7.718	6.748	6.164	5.925	5.221	4.829	4.592
Незапослени - мушкарци	5.887	5.000	4.271	4.229	3.530	3.162	2.982

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 20. Дугорочна незапосленост

Незапосленост	Новембар 2017	Новембар 2018	Новембар 2019	Новембар 2020	Новембар 2021	Новембар 2022	Децембар 2023
Укупно незапослени	13.605	11.748	10.435	10.154	8.751	7.991	7.574
Незапосленост младих 15-24 година	9,98%	8,9%	8,79%	10%	8,5%	8,5%	8,4%
Незапослени старији од 50 година	29,25%	31,53%	33,54%	33,90%	37,35%	39%	39,8%
Дугорочно незапослени (преко 12 месеци)	75,94%	72,81%	70,92%	68,71%	68,43%	68,89%	69,1%

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 21. Незапослена лица по полу и дужини тражења посла у граду Крушевцу, на дан 30.12.2023. године

Дужина тражења посла	Незапослена лица	
	Укупно	Жене
До 3 месеца	941	508
3 до 6 месеци	582	316
6 до 9 месеци	419	246
9 до 12 месеци	396	222

1 до 2 године	990	579
2 до 3 године	632	391
3 до 5 година	752	459
5 до 8 година	686	457
8 до 10 година	468	268
Преко 10 година	1708	1146
Укупно	7574	4592

Извор: Национална служба за запошљавање

Табела 22. Незапосленост према степену стручне спреме у граду Крушевцу, на дан 30.12.2023. године

Број незапослених	Степен стручне спреме									
	I	II	III	IV	V	VI-1	VI-2	VII-1	VII-2	VIII
Укупно	1889	384	1646	2356	51	221	302	719	5	1
Жене	1029	256	852	1534	19	171	236	491	4	0

Извор: Национална служба за запошљавање

2.2.6.2. Запосленост и кретање запослености

Према подацима Републичког завода за статистику, Крушевац има 40.192 запослених лица (годишњи просек 2023. године).

Табела 23. Запосленост у граду, округу и на републичком нивоу, годишњи просек 2022. године

	2013.	2014.	2015.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Град Крушевац	24.428	23.862	29.678	30.535	31.611	30.606	33.286	35.165	40.192
Расински округ	44.017	42.714	54.359	55.254	56.499	61.500	57.979	59.496	68.509
Република Србија	1.715.163	1.697.686	1.989.617	2.062.588	2.131.079	2.173.135	2.215.475	2.273.591	2.360.588

Извор: Републички завод за статистику

Табела 24. Број запослених лица по делатностима на нивоу града - годишњи просек 2022. године

Делатности	Број запослених
Пољопривреда, шумарство и рибарство	361
Рударство	25
Прерађивачка индустрија	10442
Снабдевање ел.енергијом, гасом и паром	429
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	613
Грађевинарство	2175
Трговина на велико и мало и поправка м.возила	5295
Саобраћај и складиштење	1450
Услуге смештаја и исхране	1245
Информације и комуникације	436

Финансијска делатност и осигурање	609
Пословање некретнинама	242
Стручне, научне, иновативне и техничке делатности	1229
Администрација и помоћне услужне делатности	914
Државна управа и обавезно социјално осигурање	1725
Образовање	2316
Здравствена и социјална заштита	3914
Уметност, забава и рекреација	617
Остале услужне делатности	612
Укупно - запослени у правним лицима	26774
Од тога: Предузетници (лица која сама обављају дел.) и запослени код њих	7877
Регистровани индивидуални пољопривредници	1383

Извор: Републички завод за статистику

Највећи број запослених, од укупног броја запослених, је у прерађивачкој индустрији (10442 лица), а значајан број запослених је и у сектору трговине.

2.2.6.3. Просечне зараде

Табела 25. Просечне зараде по запосленима у РСД, новембар 2023. године

	Град Крушевац	Расински округ	Република Србија
Просечна бруто зарада (са порезом и доприносима)	109.341	102.732	123.971
Просечна нето зарада (без пореза и доприноса)	79.305	74.534	89.956

Извор: Републички завод за статистику

II ПЛАН АКТИВНОСТИ

Циљеви и приоритети

Циљеви активне политике запошљавања у граду Крушевцу 2024. године усмерени су на повећање запослености.

III ПРОГРАМИ И МЕРЕ АКТИВНЕ ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА

Одлуком о буџету града Крушевца за 2024.годину опредељено је 23.000.000,00 динара за спровођење програма Локалне активне политике запошљавања које ће Град да спроводи у 2024.години. На име пренетих обавеза ЛАПЗ-а из 2023.године издвојено је 2.000.000,00 динара за програме «Стручна пракса 2023» и «Стицање практичних знања 2023», а 21.000.000,00 динара за следеће програме:

1. Субвенција за самозапошљавање
  2. Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих- **Нова радна места**
  3. Програм јавних радова
  4. Програм стручне праксе
  5. Програм стицања практичних знања
  6. Програм приправници
- Субвенција за самозапошљавање

Подршка самозапошљавању подразумева пружање стручне помоћи, обуку из области предузетништва и субвенцију за самозапошљавање. Средства за самозапошљавање у 2024. години одобраваће се у виду субвенције, у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за самозапошљавање“ Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **9.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих- **Нова радна места**

Послодавци који припадају приватном сектору, првенствено мала и средња предузећа, могу за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих остварити субвенцију за запошљавање на новоотвореним радним местима у једнократном износу.

За реализацију програма „Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих“, Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **3.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- Програм јавних радова

Јавни радови се организују у циљу радног ангажовања теже запошљивих незапослених лица ради очувања и унапређења радних способности незапослених, као и остваривања одређеног друштвеног интереса.

За реализацију програма „Јавни радови“, Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **4.000.000 динара**, а Национална служба ће пружити техничку подршку.

- **Програм стручне праксе**

Програм стручне праксе подразумева стручно оспособљавање за самосталан рад у струци, за које је стечено одговарајуће образовање- квалификација, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита када је то Законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за самосталан рад у струци.

За реализацију програма „**Стручна пракса**“, Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **2.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- **Програм стицања практичних знања**

Програм стицања практичних знања подразумева стицање практичних знања и вештина кроз обављање конкретних послова (у оквиру и изван струке).

За реализацију програма „**Стицање практичних знања**“, Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **2.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

- **Програм приправници**

Програм приправника за младе са високим образовањем - подразумева стручно оспособљавање незапосленог за самосталан рад у занимању за које је стечено најмање високо трогодишње или четворогодишње образовање, ради обављања приправничког стажа, односно стицања услова за полагање стручног испита, када је то законом, односно правилником предвиђено као посебан услов за рад на одређеним пословима. Програм се реализује уз заснивање радног односа.

За реализацију програма „**Приправници**“, Град Крушевац у 2024. години планира да издвоји **1.000.000 динара**. Уколико Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања одобри средства, укупан износ средстава намењен реализацији овог програма биће увећан.

Уколико планирана средства по програмима не буду утрошена током конкурса, средства ће бити преусмерена на програме са највише захтева, што ће бити регулисано Анексом споразума.

IV ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР ПОЛИТИКЕ ЗАПОШЉАВАЊА И ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА

Финансирање активне политике запошљавања града Крушевца у 2024. години обавиће се из средстава буџета Града Крушевца за следеће програме:

- **Субвенција за самозапошљавање**
- **Субвенција за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих**
- **Програм јавних радова**
- **Програм стручне праксе**
- **Програм стицања практичних знања**
- **Програм приправници**

Уколико се буџетом Републике Србије одобре средства, укупан износ средстава намењен реализацији наведених програма и мера, биће увећан.

V НОСИОЦИ ПОСЛОВА РЕАЛИЗАЦИЈЕ ЛАПЗ 2024.

Мере активне политике запошљавања по ЛАПЗ-у 2024.године, Град Крушевац планира да спроводи у сарадњи са Националном службом за запошљавање - филијала Крушевац.

VI SWOT АНАЛИЗА НИВОА РИЗИКА НА ТРЖИШТУ РАДА

Применом SWOT анализе, све прикупљене информације о стању на тржишту рада и перспективама у интерном и екстерном економском и социјалном окружењу класификоване су у оквиру четири категорије: снаге, слабости, шансе и опасности.Анализа је усмерена на идентификовање унутрашњих и спољних фактора који имају позитиван или негативан утицај на остварење циља - повећање запошљавања.

Снаге (Strengths)	Слабости (Weaknesses)
- Програм развоја Града Крушевца - Развијене институције за пружање подршке бизнису - Град Крушевац - седиште Расинског округа	- Неповољна старосна и квалификациона структура незапослених, непоседовање одговарајућих знања и вештина и радног искуства незапослених лица, велико учешће жена у укупној незапослености
Шансе (Opportunities)	Опасности (Threats)
- Изградња индустријских зона као генератора нових радних места - Образовање радне снаге према потребама привреде - Долазак инвеститора -Изградња аутопута Појате-Прељина	- Одлив стручних кадрова

VII ИНДИКАТОРИ УСПЕШНОСТИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ АКТИВНИХ МЕРА ЗАПОШЉАВАЊА

ЛАПЗ 2023. године

Град Крушевац и Национална служба за запошљавање – филијала Крушевац су током 2023. године спроводили активну политику запошљавања на основу Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2023. годину и закључених Споразума о уређивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања за 2023. годину бр. 404-902/2023-II од 16.05.2023.године, Споразума о техничкој сарадњи за 2023. годину бр. 404-901/2023-II од 16.05.2023.године (у даљем тексту: Споразум)

Споразумом о суфинансирању је било предвиђено издвајање укупно 33.333.333,43 динара за реализацију програма , од чега Град учествује са 51% или 17.000.000,00 динара, а Национална служба са 49% или 16.333.333,43 динара. Споразумом о техничкој сарадњи предвиђена је реализација програма Јавни радови за коју је Град издвојио 4.000.000,00 динара, а Национална служба је пружила техничку подршку. За финансирање

Локалног акционог плана запошљавања града Крушевца за 2023. годину из буџета града је издвојено укупно 21.000.000,00 динара.

Споразумима је предвиђена реализација локалног плана запошљавања кроз пет мера:

1. Програм јавних радова
2. Субвенција послодавцима за запошљавање лица из категорије теже запошљивих – нова радна места,
3. Субвенција за samozapoшљавање,
4. Програм стицања практичних знања,
5. Програм стручне праксе,
6. Програм приправника.

По закључењу Споразума, расписани су Јавни позиви. Програм јавних радова је био расписан од 05.06.2023.године до 20.06.2023.године. Јавни позиви за програме Самозапошљавање, Стручна пракса, Стицања практичних знања и Нова радна места-запошљавање лица из категорије теже запошљивих расписани су 05.06.2023.године и трајали су у док се средства не утроше или најкасније до 31.08.2023. године, док је програм samozapoшљавања трајао до 05.07.2023.године.

Реализација програма ЛАПЗ 2023 још увек је у току. На дан 14.02.2024.године, стање је следеће :

За програм **јавних радова**, укупно је било издвојено 4.000.000,00 динара, где је учешће Града износило 100%, а Национална служба је пружила техничку подршку. По јавном позиву, поднете су две пријаве за ангажовање 17 лица, међутим како се нису могла обезбедити лица, није дошло до реализације наведеног програма.

Средства намењена за организовање спровођења јавних радова користе се за:

- исплату накнаде за обављен посао лицима ангажованим на јавним радовима по основу уговора о привременим и повременим пословима, у висини до 22.000,00 динара по лицу, на месечном нивоу за пун фонд радних часова, односно сразмерно времену радног ангажовања на месечном нивоу; која се увећава за припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање. Наведена накнада обухвата и трошкове доласка и одласка са рада;

- накнаду трошкова спровођења јавних радова послодавцу, у свим областима, једнократно, у висини од:

- 1.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају месец дана,
- 1.500,00 динара по лицу за јавне радове који трају два месеца,
- 2.000,00 динара по лицу за јавне радове који трају три и четири месеца;

- накнаду трошкова обуке: у зависности од врсте и сложености послова које обухвата јавни рад, у току првог месеца спровођења јавних радова може се организовати обука, по интерном програму послодавца или програму образовне установе, односно за лица ангажована код послодавца - пружаоца услуга социјалне заштите, у складу са законом; по завршетку обуке лицу се издаје потврда/сертификат/лиценца о стеченим компетенцијама; послодавцу - извођачу јавног рада, односно образовној установи, исплаћују се средства у једнократном износу од 1.000,00 динара по ангажованом лицу које је завршило обуку и којем је

издата потврда о стеченим компетенцијама; накнада трошкова обуке не може бити исплаћена за лица која су у претходном периоду већ завршила предвиђену обуку; Град и Национална служба процењују оправданост потребе за обуком, уколико исто није регулисано законом.

За **програм samozapošljavanje**, по закључењу Анекса Споразума, Град Крушевац је издвојио средства у износу од 11.882.880,00 динара а Национална служба 11.416.884,75 динара, те су укупно издвојена средства за ову меру износила 23.299.764,75 динара.

Субвенција за samozapošljavanje додељује се у једнократном износу од 300.000,00 динара, односно 330.000,00 динара за незапослене особе са инвалидитетом, ради оснивања радње, задруге или другог облика предузетништва, као и оснивања привредног друштва, уколико оснивач заснива у њему радни однос.

По јавном позиву, поднето је 115 захтева, што обухвата износ од 34.530.000,00 динара. У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Број лица-одлука	Износ средстава-одлука	Број лица-уговори	Износ средстава-уговори	Ж / М
I	04.08.23.	58	17.430.000,00	56	16.830.000,00	32ж/24м
II	02.10.23.	2	600.000,00	2	600.000,00	1ж/1м
III	12.10.23.	19	5.700.000,00	17	5.100.000,00	5ж/12м
Укупно:		79	23.730.000,00	75	22.530.000,00	38ж/37м

Све субвенције по програму Samozapošljavanja су исплаћене до краја 2023.године, и то 11.490.300,00 динара из буџета Града и 11.039.700,00 динара из средстава Национална службе.

Предузетничке радње које су основане кроз овај програм 95% баве се производном делатношћу (производњом предмета од дрвета, одеће, намештаја, торти и колача).

За **програм доделе субвенција за запошљавање теже запошљивих лица – нова радна места**, укупно је издвојено 3.072.000,00 динара, где је учешће Града износи 51 % или 1.566.720,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 1.505.280,00 динара.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: ЈЛС) према месту запошљавања лица, а у складу са важећом уредбом Владе Републике Србије и износи:

- 200.000,00 динара по лицу, односно 240.000,00 динара за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе у домском смештају, хранитељским породицама и старатељским породицама и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС

По јавном позиву поднето је укупно 11 захтева за 19 лица, што обухвата износ од 5.640.000,00 динара. По захтевима који су испунили услове јавног позива, у складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији :

Одлука	Датум Одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр. лица-одлука	Износ средстава - одлука	Бр. Послодаваца-уговор	Бр. лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	04.08.23.	9	10	2.040.000,00	6	6	1.240.000,00	0ж/6м
II	28.09.23.	8	9	1.800.000,00	7	7	1.400.000,00	4ж/3м
Укупно:		17	19	3.840.000,00	13	13	2.640.000,00	4ж/9м

Исплаћене су субвенције по свим закљученим уговорима до краја 2023.године и то 1.346.400,00 динара из буџета Града и 1.293.600,00 динара из средстава Националне службе.

За **програма стручне праксе**, по Споразуму је укупно било издвојено 3.921.568,68 динара где је учешће Града износило 51% или 2.000.000,00 динара а учешће Националне службе 49% тј. 1.921.568,68 динара. Укупно је било поднето 18 захтева за стручно оспособљавање 34 лица, што обухвата износ од 10.356.000,00 динара.

Током трајања програма стручне праксе Национална служба за запошљавање и Град ангажованим лицима на име новчане помоћи и трошкова превоза исплаћују средства у укупном месечном износу од:

- 22.000,00 динара за лица са средњим образовањем,
- 24.000,00 динара за лица са вишим или високим трогодишњим образовањем,
- 27.000,00 динара за лица са најмање четворогодишњим високим образовањем;

У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-одлука	Износ средстава-одлука	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж / М
I	29.08.23.	8	11	3.174.000,00	5	8	2.232.000,00	6ж/2м
II	27.09.23.	6	6	1.680.000,00	6	6	1.680.000,00	3ж/3м
укупно		14	17	4.854.000,00	11	14	3.912.000,00	9ж/5м

По овом програму у 2023. и 2024.години исплаћена су средства у износу од **673.347,82** динара из Буџета града. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2024. години, због чега ће бити планирана финансијска средства из Буџета града у износу од **1.321.772,18** динара на име пренетих обавеза у 2024. години.

За програм **стицање практичних знања**, укупно је било издвојено 3.072.000,00 динара, где је учешће Града износило 51% или 1.566.720,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 1.505.280 динара. По јавном позиву поднето је 4 захтева за 12 лица, што обухвата износ од 4.608.000,00 динара.

Послодавцу који је засновао радни однос са незапосленим лицем за време стицања знања и вештина за рад, Национална служба и Град рефундирају послодавцу на месечном нивоу нето минималну зараду (за пун фонд радних часова) и припадајући порез и доприносе за обавезно социјално осигурање, у трајању од 3 или 6 месеци (у зависности од врсте радног односа). У складу са расположивим средствима, донете су одлуке и закључени уговори према следећој спецификацији:

Одлука	Датум одлуке	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-одлука	Износ средстава-одлука	Бр. послодаваца-одлука	Бр.лица-уговор	Износ средстава-уговор	Ж/М
I	04.08.23.	3	10	3.840.000,00	3	6	2.304.000,00	3ж/3м
II	27.09.23.	1	2	768.000,00	1	2	768.000,00	0ж/2м
Укупно:		4	12	4.608.000,00	4	8	3.072.000,00	3ж/5м

Укупно исплаћена средства у 2023. и 2024.години за реализацију програма стицање практичних знања износе **924.661,35** динара из градског буџета. Исплата средстава послодавцима се врши на 6, 9 или 12 месеци и наставиће се у 2024. години, због чега ће бити планирана финансијска средства из Буџета града у износу од **642.058,65** динара на име пренетих обавеза у 2024. години.

За програм Приправника, укупно је било издвојено 1.960.784,31 динара, где је учешће Града износило 51% или 1.000.000,00 динара, а учешће Националне службе 49% тј. 960.784,31 динара. По Јавном позиву за програм Приправника са високим нивоом квалификација, поднет је 1 захтева за укупно 2 лица, али послодавац није закључио уговоре у предвиђеном року. Како ове године програм Приправника не постоји интересовање од стране послодаваца, донета је Одлука о преусмерењу неутрошених средстава намењених за овај програм на програм самозапошљавања, код кога постоји велики број захтева на чекању, што је регулисано Анексом Споразума.

Укупно сви програми ЛАПЗ 2023				
Број запослених лица	Износ средстава- уговор (Град и НСЗ)	Износ средстава- уговор (Град)	Ж / М	
110	32.154.000,00	Град 16.398.540,00	54 / 56 (49% жене)	

ЛАПЗ 2022

Укупно исплаћена средства из градског буџета у 2023.години на име пренетих обавеза ЛАПЗ-а из 2022.године по програмима:

-,Стручна пракса 2022“- 1.212.248,60 динара

-,Стицање практичних знања 2022“- 983.949,75 динара

Укупно: 2.196.198,35 динара

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА КРУШЕВЦА

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

_____